

„Alapkérdés a generációk közötti párbeszéd”

Interjú Schmuck Andorral, a Tisztelet Társasága alapító ügyvivőjével

“Dialogue between the generations is a basic issue”

Interview with Mr. Andor Schmuck, founder of the Association of Respect

■ Milyen céllal hozta létre ezt a különleges szervezetet?

– A Tisztelet Társasága (TT) 14 éve alakult, elsősorban azért, hogy szembe szálljunk az idős emberek legnagyobb ellenségével, a magánnyal. Minél inkább magukra maradnak, annál inkább magukba fordulnak és a kilátástalanság hamis illúziójába esnek. A magány magával hozza a betegséget, a depressziót és az életkedv elvesztését. A szervezet tehát az életminőség javítására jött létre. 65-70 év fölött is van igény közösségre, szórakozásra és tanulásra, s mi mindezeket próbáljuk szervezni a magunk eszközeivel és lehetőségeivel. Kitaláltuk ugyan a „szép kor” kifejezést de tudjuk, hogy az idős kornak megvannak a kihívásai: egészségügyi, családi és szembenézés az életkorral.

■ Tevékenységük milyen területekre terjed ki?

– Három fő irányt céloztunk meg: első a közösség szervezése. Székhelyünkön, amit az V. kerületi önkormányzatnak köszönhetünk,

különböző érdeklődésnek megfelelő közösségek szerveződnek: táncklub, énekkar, tudományos társaság, okostelefon-tanfolyam stb. A másik, a kulturális programok szervezése. Változatos a kínálati paletta, a sörfesztiváltól a legnagyobb operaénekesek koncertjéig terjed, s így mindenki megtalálja a maga szegmensét. Ez a rendszer jól működik, mert a partnereink kiválóan értik a célt és segítenek, hogy a szépkorúak érezzék a tiszteletet és a megbecsülést. A harmadik a társadalmi szerepvállalás, idesorolnám az egészségügyi szűréseket, az előadásokat egészségügyi, bűnmegelőzési és fogyasztóvédelmi témában. A jogi tanácsadáson kívül a végrendeletet, az eltartási szerződést is pro bono készítik el jogászaink.

■ Hogyan védi a nemzetközi jog az időseket?

– Elgondolkodtató, hogy a mai napig nem született meg az ENSZ idősügyi chartája, de az EU-ban sem. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában lefektetett jogokon túl az időseknek kiemelten joguk van az egészségügyi ellátás biztonságához, a nyugellátáshoz, a nyugodt időskorhoz. Az EU-ban létrehozták az Age Platformot, az ENSZ-ben pedig az *Open-ended Working Group on Ageing (OWGA) munkacsoportot*, de nincs igazi áttörés. Pedig fontos lenne, hiszen a saját nagyszüleinkről van szó, aztán pedig rólunk, ha megérjük ezt a kort. S ez alapvetően nem pénzkérdés. A világ kormányainak garantálni kellene az idős emberek jogait.

■ Milyen kezdeményezései vannak az idősek érdekében?

– Jó lenne, ha a 65 éven felettiek sérelmére elkövetett bűncselekmény is ugyanolyan minősített eset lenne, mint ahogy a kiskorúak elleni bűncselekményeket elkövetőket bünteti a jog. A 65 év felettiekkel is sokkal erősebb kellene legyen a társadalmi

■ For what purpose did You create this special organisation?

– The Association of Respect (AOR) was founded 14 years ago, mainly to defy seniors' greatest enemy: the loneliness. The more they are left alone, the more they turn in on themselves and fall into the false illusion of hopelessness. Loneliness leads to illness, depression, and is tempting to give up. The organisation was thus set up to improve the quality of life. Over the age of 65-70 there is also a need for community, entertainment and studying, and we are trying to organise all of these with our own means and possibilities. Although we introduced the term “nice age”, (matured old age or elderly), we know that old age has its challenges: health, family and facing the ageing.

■ What does Your activity involve?

– We aim for three main objectives. The first one is organising communities. At our headquarters, thanks to the Local Council of the 5th district in Budapest, communities of different interest are organised: dance club, choir, scientific society, smart phone course and so on. The second one is organising cultural programs. There is a wide range of events from the beer festival to the concert of the greatest opera singers, so everyone can find their own segment. This system works well, because our partners understand the goal and help the elderly to feel being respected and appreciated. The third one is the public role, including medical check-ups, lectures on healthcare, crime prevention and consumer protection. In addition to legal consultancy our lawyers also prepare the will, and the contract of care pro bono.

■ How can international law protect elderly?

– It is thoughtful that until today no UN Charter on the Rights of the elderly was made, but neither in the EU. Beyond the rights set forth in the Universal Declaration of Human Rights, seniors have the right to health care, pension and peaceful ages. In the EU, the Age Platform was established, and at the UN the Open-ended Working Group on

szolidaritás. Más, az okostelefonok idősbárát applikációi között lehetne például gyógyszerfigyelmeztető, segélyhívó, körzeti orvossal való kommunikációs applikáció. Ez nagy kihívás lesz a startup cégeknek. Ingyenes internethez kell juttatni az embereket. Az USA-ban már felismerték, hogy az idős korosztály egy tőkeerős réteg, hiába nincs benne a reklámkorosztályban. Jó lenne világszinten létrehozni az időseket leginkább sújtó betegségek gyógyítására, enyhítésére egy külön alapot. Ma Nyugat-Európában ezerszer nagyobb az esélye, hogy egy idős ember krónikus betegségét sikeresen gyógyítani lehessen, mint Közép- és Kelet-Európában, nem beszélve az Európán kívüliekről. Abban az országban, ahol nem jó idősnek lenni, ott fiatalnak sem jó, ez fontos tanulsága az elmúlt 14 évnek. S ha az idősek nem érzik magukat biztonságban, akkor a gyermekeiket is küldik, hogy máshol éljenek.

■ **Hogyan kezdett az idős korosztályal foglalkozni?**

– 14 évvel ezelőtt történt egy üzletben. A nagymamámmal sorban álltunk a pénztárnál, ahol egy idős hölgy hosszan kereste az aprópénzt. A pénztáros lány ezt meguntta és rágógumizva odavetette: hagyja, költse inkább a temetésére. A nagymamám rám nézett és azt mondta: na öcsi, ezzel kezdj valamit. Ezután gyorsan kialakult ez a társaság, ahol a tisztelet a legfontosabb, ami szerintem kölcsönös kell legyen az idősek és fiatalok között. Mert a kor nem érdem, hanem állapot, amit el kell viselni. Alapkérdés a generációk közötti párbeszéd. Fontos, hogy az időskori társadalom kapjon impulzust attól a generációtól, akiket fölneveltek. Jó döntés, hogy nálunk az érettségi feltétele bizonyos közérdekű munka végzése. Ha ezt az idősek is igazolhatnák, akkor megindulna egy párbeszéd. A generációk nem egymás mellett, hanem szimbiozisban élnek. Lényeges, hogy megtaláljuk a közös hangot, mert mindenkinek van helye a társadalomban, függetlenül a politikai változásoktól. Nem hiszem, hogy az időseknek kell megküzdeniük a problémáikkal, szerintem ez a fiatalok dolga. Fontos, hogy nyugdíjasként is érezzék, szükség van rájuk, mert megvan a tudásuk, a tehetségük, a tapasztalatuk, s ezt nem felhasználni pazarlás és társadalmi szintű hiba.

■ **Másik nagy problémája ennek a korosztálynak: hogyan lehet megőrizni a szellemi és fizikai aktivitást miután szakmailag inaktívak lettek.**

Ageing (OWGA), but there has not been real breakthrough. However, it would be important, since it is about our grandparents, then about us if we reach that age. And it is basically not a matter of money. The governments of the world should guarantee the rights of the elderly.

■ **What initiatives do You have for senior people?**

– It would be good if crimes against people over the age of 65 were the same categorised cases just like the criminals are sentenced by law for offenses against minors. Social solidarity with people above 65 should also be much stronger. Other, the elderly-friendly smart phone applications could include, for example, medicine warning, emergency call, and communication application with the GP. This will be a big challenge for start-up companies. People should have a free internet. It has already been recognised in the USA that the elderly represents a financially strong layer of society, though they are not in the target groups of the advertisements. It would be a good idea to set up a special global fund to medicate and alleviate the diseases mostly affecting the elderly. Today in Western Europe there is a thousand times greater chance of successfully curing an old person's chronic illness than in Central or Eastern Europe, not to mention the non-Europeans. In a country where it is not good to be old, it is neither good to be young. This is an important lesson of the past 14 years. And if the elderly does not feel safe, they will send their children to live elsewhere.

■ **How did You start dealing with the senior generation?**

– It happened in a shop 14 years ago. My granny and I were queuing at the cash desk, where an old lady was looking for long for the change. The cashier got fed up with it and chewing the gum said: "Leave it and rather spend on your funeral". My grandmother looked at me and submitted: "Well, boy, start doing something with this." After this our association was quickly formed, where respect is the most important, which I think should be mutual between the elderly and the young. Since age is not a merit, but a status that must be borne. Dialogue between generation is a basic issue. It is vital for the "nice age" society to get an impulse from that generation they raised. I consider it a good decision that doing certain public works is the requirement of secondary school graduation in Hungary. If also the elderly could certify it, then a dialogue would start. Generations don't live side by side, but in symbiosis. It is crucial to find a common language, because everyone has a place in society, regardless of political changes. I don't think the elderly should struggle with their problems, it is the task of young people. It is a key issue that the pensioners feel to be needed, because not to use the knowledge, talent and experience they have, is wasting and social fault.

■ **Another problem of this generation is how to keep seniors active, both physically and mentally after becoming professionally inactive.**

– That is why communities, learning and cultural programs to be joined are needed. Due to the serious labour shortage, the Hungarian government has established the pensioners' cooperatives, so that retirees can return to the world of work. This way com-

– Ezért kell, hogy legyenek olyan közösségek, tanulási és kulturális programok, amihez lehet csatlakozni. A komoly munkaerőhiány miatt a magyar kormány létrehozta a nyugdíjas szervezeteket, s nagyon jó, hogy a nyugdíjasok visszatérhetnek a munka világába. Ezáltal is közösségek alakulnak és értéket teremtenek. A következő lépés, hogy alanyi jogon kapják meg ezt a jogot. Példaként említem a bébiszitter szolgálatot, ami a világon mindenhol úgy működik, hogy fiatal lányok vigyáznak a gyerekekre. Létesüljön egy szolgálat a 60 év fölöttiekből, akik már fölneveltek 2-3 gyereket, s talán jobban értenek ehhez, mint akinek még nem volt gyereke. A szülők is nyugodtabban bízzák a gyerekeiket egy tapasztalt emberre és a nagymamák is boldogok ezzel az elfoglaltsággal. Nálunk már van nagymamaszolgálat, s egyre nagyobb

munities are formed and value is created. The next step is to have this right on universal basis. As an example, I mention the babysitting service, in which all over the world young girls look after the kids. Such a service should be set up from people over 60 – who have already brought up 2-3 children and might have more experience than somebody who has no children. Parents also confidently entrust their children to an experienced person and grandmothers would be happy doing this activity. We already have

igény van rá. Tervezek összeállítani egy szaknévsort is, hogy nyilvántartásba vegyük azokat a nyugdíjas szakembereket, akik el tudják végezni a háztartásokban adódó sokféle kisebb javítást, ami a nagy vállalkozóknak nem kifizetődő. Ez a szakképzett és használható munkaerő mára teljesen eltűnhet.

■ Hány tagja van a szervezetnek?

– A 3 millió nyugdíjkorú 5%-át érjük el szervezetten, programjaink által pedig több, mint 10%-át. 142 ezer regisztrált tagunk van, a tagság ingyenes. A több száz önszerveződő nyugdíjasszervezet mellett mi vagyunk az egyetlen, amely fiatalok által jött létre, s az időseknek próbál segíteni. Ez a generációk közötti párbeszéd megtestesülése szervezeti formában. A nyugdíjmelés és a jobb szociális ellátás a politika feladata. Nekünk, civil szervezeteknek az a feladatunk, hogy azzal foglalkozzunk, amivel a politika soha nem képes: az egyénnel és a problémáival. Hat éve minden szeptember végén megrendezzük a Nyugdíjas Fesztivált a Margitszigeten. A nyugdíjasok karácsonyán pedig azokkal ünneplünk együtt és látjuk őket vendégül, akiknek nincs családjuk.

a Grandma service, and the demand is increasing. Furthermore, I am planning to compile a directory to register retired professionals who can do a variety of minor repairs in houses, as these jobs are unprofitable for large entrepreneurs. This qualified and useable workforce can now completely disappear.

■ How many members are in Your organisation?

– We reach 5% of the 3 million pensioners in an organised way, and through our programs over 10%. We have 142,000 registered members, and membership is free. Apart from hundreds of self-organising pensionary associations, we are the only one created by young people trying to help seniors. This is the embodiment of intergenerational dialogue in organisational form. The pension increase and better social care belong to politics. Our task, as NGOs, is to deal with what politics can never do: the individual and their problems. For six years, we have been organising the Pensioners' Festival on Margaret Island at the end of every September. And at Retirees' Christmas we celebrate together with and host those who have no families.

■ Hogyan finanszírozzák a tevékenységüket?

– Nonprofit szervezet vagyunk. A működésünk a támogatóktól függ, nem kapunk állami támogatást. Szerencsére mindig találunk olyan cégeket, vállalkozókat, akiknek fontos ez a korosztály és segítenek. Jó tapasztalataink vannak nekünk és az adományozóknak is, mert látják, hogy a támogatást átlátható módon arra fordítjuk, amire szánták. 14 év alatt felépült a hitelességünk.

■ Jövőre 15 éves a Tisztelet Társasága, mit szeretne elérni?

– Szeretnénk, ha az EU és az ENSZ illetékes képviselői kidolgoznák az Időskorúak Jogi Chartáját. Magyarországon minél több szolgáltató irodát szeretnénk nyitni az idősek részére, a helyi szervezetek mellett. Nagy terveink, hogy létrehozunk egy számítógépes oldalt, ahol mind a 3200 település önkormányzata megjelenti, hogy az időseknek milyen juttatások járnak, kérhetők, illetve juttathatók. Ebben a tekintetben elképesztő különbségek vannak a települések között. Ez egyben tükör is lenne róluk, amely inspirálólag hathat az önkormányzatok vezetőire.

Popper Anna

■ How do You finance Your activities?

– We are a non-profit organisation. Our activity depends on the sponsors as we don't get state support. Fortunately, we always find companies and entrepreneurs for whom this generation is important and they help us. We both have good experiences, because our supporters can see that we spend the aid in a transparent way on what it was meant for. We built trust and credibility in 14 years.

■ The Association of Respect will be 15 years old next year. What would You like to achieve?

– We would like the competent representatives of the EU and the UN to elaborate the Legal Charter for the Elderly. In Hungary, beside the local organisations, we wish to open more offices of service for seniors. Our big project is to launch a website, where the local councils of all 3,200 municipalities publish what kind of benefits for the elderly are granted, can be asked for and given. There are huge differences between settlements in this respect. It would also be a mirror for them, which can inspire the leaders of local governments.